

časov revolucije, kot Trocki, Zinovjev, Kamenov, pa še drugi, so pretekli teden zopet poskusili, da bi se priklopili do take politične moči, ki bi jih podprla, da bi zopet uveljavili nekdanje stroge predpise in postave. A so podlegli. Ena poročila so prinesla, da so bili celo v nevarnosti, da bi morali v Sibirijo v pregnanstvo. To je dobro znamenje in veselo za vse nas Slovane. Rusija gre polagoma v redne razmere.

## Zbor zaupnikov SLS.

bo v nedeljo, dne 14. novembra 1926 v Celju. Vsi zaupniki (delegati) so dobili ta teden vabila. Vsak zaupnik naj prinese svoje vabilo v Celje seboj, da se more pri vstopu izkazati. Vsak zaupnik bo lahko v Celju pri sv. maši: ena sv. maša bo ob 8. uri v župnijski cerkvi, druga maša pa ob 10. uri v Marijini cerkvi. Prosimo vse zaupnike (delegate), da se zbora zaupnikov zanesljivo udeležijo. Zlasti Stajerska, ki ima bliže v Celje, mora biti častno zastopana!

## Kaj je novega?

Kako se je v nič razblinila obtožba proti dr. Korošcu. Ko se je v našem političnem življenju načelo vprašanje korupcije, takrat smo tudi mi Slovenci žalibog lahko pokazali v naši sredini na ljudi, ki so si kot člani vlade uma zalali roke z nečednimi posli. Ti ljudje stojijo v taborih nam nasprotnih strank. Ko je javnost izvedela za njihove umazane kupčije, ki prav nič ne zaostajajo za korupcijo, katero so uganjali srbski ministri, so se prestrašili. Začeli so dolžiti tudi voditelje SLS, češ, da so se tudi oni umazali. Kako lažnjive so bile te vesti, se je pokazalo te dni, ko je dal parlamentarni odbor za preiskovanje korupcije naravnost sijajno zadoščenje dr. Korošču, katerega so politični nasprotniki lažnjivo obdolžili, da je leta 1918 kot minister za prehrano kupoval v Ameriki nepotrebno blago, ki se je potem pokvarilo. Komisija, v kateri sedijo po večini politični nasprotniki dr. Korošca, ter proti njemu gotovo niso hoteli tako obzirno nastopiti, kakor proti nekaterim drugim demokratskim in radikalnim ministrom, ni našla niti za las krivice na delu dr. Korošca kot ministra ter je zavrgla vse obtožbe njegovih nasprotnikov. Pač pa je prišla pri preiskavi na sled, da so se vršile pod naslednjiki dr. Korošca v istem ministristvu razne umazane kupčije, toda takrat so bili ministri radikalni in demokrati, s katerimi so držali slovenski liberalci z dr. Žerjavom in bivši samostojneži z g. Pucjem na čelu.

Duhovniške spremembe. G. novomašnik Gregor Saffošnik je nastavljen v Rušah pri Mariboru. Premeščeni so gg. kaplani Ignacij Nadrah iz Hoč na Muto, Anton Šparl iz Mute v Vuzenico in Janez Breznik iz Ruš k Sv. Urbanu p. Ptuj. — Župnija Dobrna je razpisana do 8. decembra t.l. Hrvati za svoj katoliški dnevnik. V »Katoliškem listu« v Zagrebu je izšel proglas na hrvatske katolike, da sodelujejo pri akciji za hrvatski katoliški dnevnik. Proglas so podpisali za Pijevo društvo dr. Velimir Deželič, dr. Stefan Markulin in dr. Josip Andrič, za začasní upravni odbor pa dr. Dionizij Njaradi, grško-katoliški škof iz Križevcev, dr. Dominik Premuš, zagrebški pomožni škof, in drugi odlični predstavniki katoliškega pokreta med Hrvati. Doslej so zbrali za ta katoliški dnevnik okoli pol milijona dinarjev. Razen tega je vpisanih delnic za 400.000 dinarjev, ki pa še niso vplačane. V omenjenem proglasu se sporoča, da izide prva številka katoliškega dnevnika o Veliki noči. Vidi se, kako lepo se razvija na Hrvatskem katoliška ideja. Hrvatski katoliki postajajo vedno zavednejši in ž njimi bo moral vsak hrvaški pokret računati. Radič se je že davno ustrašil katoliškega gibanja, pa ga je mislil na lahek način zatreti s tem, da je začel med svojimi pristaši širiti starokatoliško gibanje. Radič se je pa malo vračnil. Katoliški pokret je z nevarnostjo pridobil nove borbene sile in danes je le še vprašanje nekaj let, ko bo zajel med narodom široko podlago. Takrat bodo postali taki voditelji hrvatskega naroda, kakoršen je Radič, nemogoči.

Zadružna Zveza v Ljubljani naznanja: Na razne govore, ki krožijo z ozirom na položaj Slavenske banke o pri zadetih vlagateljih, pojasnjujemo, da Zadružna Zveza v

Ljubljani nima niti dinarja naloženega pri Slavenski banki in ni pri tej banki sploh nikoli imela računa. — Načelstvo.

Razveljavljena smrtna obsodba. Dne 18. junija je bil pred mariborskim porotnim sodiščem obsojen na smrt na večalih hlapec Janez Pečovnik od Sv. Pavla pri Preboldu. Obtožen je bil, da je umoril dekle Elizabeto Molar. Pečovnik se je skušal pred razpravo v celici obesiti, toda bil je še pravočasno rešen. Po obsodbi je vložil njegov zagovornik ničnostno pritožbo, katero je stol sedmorice v Zagrebu upošteval, razveljavil smrtno obsodbo ter odredil novo potratno obravnavo. Pri prihodnjem porotnem zasedanju torej pride slučaj Pečovnik zopet na vrsto.

Železniški tatovi: Zadnje čase so se pojavile žepne tatvine na progi Maribor—Pragersko—Ptuj. Dvema kmetoma sta bili ukradeni dve listnici z več tisočaki. Tatvine sigurno izvršuje spreten žepar, ki se vozi v vlakih med Mariborom in Ptujem. Okradeni ljudje so prijavili tatvine pri mariborskem obmejnem policijskem komisarijatu, ki bi moral vršiti nadzorstvo na železnicah. Dosedaj pa ni znan niti en slučaj, da bi zasačili organi tega policijskega komisarijata kakoga žeparja na vlaku, dasiravno so prav posebno v Sloveniji zelo predrzni, ker jih tu ne zasleduje tako, kot na hrvaških železnicah, kjer skoro vsak vlak spremlja izvežban detektiv, ki ima pri sebi slike vseh nevarnejših žeparjev ter tatove kmalu izsledí. Edina pomoč je pazljivost potujočega občinstva.

Obstreljen tihoapeč. V bližini Gornje Radgone je bil od obmejnih finančnih stražnikov obstreljen 25letni posestnik Janko Krdelič iz Srema. Ni se ustavil na poziv »Stoj!«, nakar je financar ustrelil za njim in ga zadel v ramo. Precej nevarno ranjenega Krdeliča so prepeljali v mariborsko bolnico. Izjavil je, da je hotel prekoračiti mejo, ker je nameraval v Avstriji poiskati si delo.

Neobdelana zemlja v naši državi. V naši državi je še preko 6 milijonov hektarjev zemlje, ki ni sposobna za obdelovanje. Pod vodo in zamočvirjenih je preko 200.000 ha najbolj plodne črne zemlje, ki bi se dala izsušiti s primerno drenažo. — Po plodovitosti spada zemlja v naši državi med prve v Evropi, prinaša pa na jutro samo 8½ kvintalov, dočim mnogo slabša zemlja v severnih krajih, n. pr. v Nemčiji, Belgiji, Švici itd. zbog racionalnejšega obdelovanja rodi od 21 do 25 kvintalov pšenice na leto.

Celo mesto pod vodo. Pri Karlovcu na Hrvatskem, kjer se stekata reki Kolpa in Korana, je vsled deževja nastala taka povodenj, da je bilo nekaj dni celo mesto odrezano od mesta. Cela okolica je bila pod vodo, ki je poplavlila tudi ceste in deloma železniško progo. Škoda od poplave je tudi v mestu samem izredno velika.

Strašna smrt. V Žabji vasi je padla triletna Frančiška Florjančičeva, hčerka rudarja na zapadnem okrožju v Trbovljah, v sod poln vrelega luga. Nesrečnega otroka so sicer prepeljali takoj v bolnico, vendar mu ni bilo več pomoči. Deklica je imela tako težke opekline po vsem životu, da je kmalu nato med strašnimi bolečinami izdihnila.

Velik vlom v Trbovljah. Dne 29. oktobra okoli 3. ure zjutraj je bilo vlomljeno v trafiko G. Kosija v Trbovljah. Vlomilci so morali dobro poznati domače razmere, ker so si izbrali najbolj varen čas, obenem pa izbrali v dosego svojega namena viharno noč in odsotnost g. Kosija. V trafiko so vlomili skozi okno in odnesli iz prostora vse, kar je imelo količjak vrednost. G. Kosí si je za plačilni dan 1. novembra prav te dni nabavil novo zalogo tobaka v vrednosti 8000 dinarjev. O celi zalogi ni ne duha in ne sluha, vse so skozi okno pograbil in spravili na varno. Prizanesli niso niti kolkom, katerih so odnesli v vrednosti 2000 Din. Celotna škoda, ki jo ima g. Kosí, znaša okoli 12.000 Din. Pri vjumu je moralo sodelovati več oseb, ker stoji trafika na najbolj prometnem kraju v Trbovljah in to na Glavnem trgu. Gospa Gutsmandlova, ki stanuje nad trafiko, je v istem času, ko so bili vlomilci na delu, vedela, kaj se vrši, vendar se iz strahu, ker je bila sama doma, ni upala klicati na pomoč. Pogoste tatvine, ki se vršijo v zadnjem času v okolici Trbovelj, dokazujejo, da gre za dobro organizirano vlomilsko družbo. G. Kosija je vlom v njegovo trafiko zadel tem huje, ker je bilo pri njem že opetovano vlomljeno. Pred tem vlomom, ko je še stanoval nad trafiko, se mu je posrečilo pregnati vlomilce. Odkar pa se je preselil kot občinski nameščeneec v novo občinsko stanovanjsko hišo, se zdi, da ne bo mogel več mirno spatí.

Požar v Ljubečni pri Celju. Pri velikem viharju, ki je divjal dne 29. oktobra po vsem celjskem okraju, je izbruhnil okoli 4. ure popoldne v Ljubečni ogenj, ki bi bil lahko naravnost usoden za celo okolico, ako ne bi bili celjski gasilci takoj na kraju požara. Po telefoničnem poročilu veleindustrijalca g. Majdiča se je po preteku par minut odpejala celjska avto-brizgalna v Ljubečno, kjer je že opravila najvažnejše delo, ko so prišli trnoveljski gasilci. Gaberskim gasilec pa sploh ni bilo treba več gasiti. Zgorelo je gospodarsko poslopje posestnika g. Martina Zumara. Da so ostala pri takem viharju druga poslopja nedotaknjena, se je zahvaliti slučajnosti, da je pihal veter od zapada proti vzhodu, sicer bi bil upepelil še več poslopij v okolici. Kako je ogenj nastal, še ni znano.

Pet samomorov v enem dnevu. Pakrac je neznatno mestece v Slavoniji, ki šteje komaj par tisoč prebivalcev. V tem Pakracu se je zgodilo v zadnjem času in sicer v enem dnevu 5 samomorov. V pakraški bolnici se je obesil primarij dr. Števo Nenadovič, eno uro kasneje se je obesil v svojem stanovanju posestnik Franjo Kaiser, dve uri kasneje se je v zaporu okrajnega sodišča obesil kaznjence Pavel Kovač in še tistega dne so našli obešenega pisarja tamošnjega odvetnika. Pol ure kasneje se je hotel obesiti železniški delavec Franjo S. Vzrok samomora vse petorice so bile družinske neprilike.

V naši državi je, v Rusiji visoko državniško mesto. Po Črnigori je pred leti razsajala odmetniška banda, katero je vodil znani črnogorski zdravnik in komunist dr. Vukašin Marković. Dr. Marković je iz stare ruske rodbine ter bil med vojno v Rusiji, kjer je vodil srbski Rdeči križ. Stori je silno mnogo za ranjence ter so ga takrat zelo častili. Po preobratu se je vrnil v svojo domovino Črnogoro. Užival je med ljudmi velik ugled. Zelo ga je bolelo, ker je videl, da so se povzpeli takrat na oblast ljudje, ki so bili vse prej, kakor poštenega značaja. Ker je odkrito nastopil proti njim, so ga začeli preganjati. To ga je tako razjezilo, da je šel v gore, nabral okrog sebe četo hajdukov ter postal strah in trepet Črnogore. Naposled so ga ujeli ter spravili v Cetinje v zapor. Od tukaj je ušel, se srečno prikradel na Dunaj in od tam nazaj v Rusijo, kjer so ga pa sprejeli z velikimi častmi. Sovjetska vlada ga je imenovala za poslanika v Kantonu na Kitajskem, kjer je na vladi komunistična stranka.

Dvojni umor. Iz Subotice poročajo: Na pristavi posestnika Ivana Leer v Sekiču se je zgodil strašen zločin. Ta Leer poseduje dve pristavi, ki ležita blizu skupaj. Na eni pristavi je živel Leer sam s svojim slugo Friderikom Freitagom, drugo pristavo pa je upravljal neki Tomaž Kovač s svojo ženo in 14letnim Angialom Imre. Dne 26. oktobra je poslal Leer Freitag na drugo pristavo po puško, ki jo je tam pozabil. Kovačeva je puško izročila, pri tem pa se je spustila v pogovor s Freitagom, kateremu je povedala, da ima za zimo spravljnih par tisočdinarskih bankovcev. Freitag je odšel, a tisočaki mu niso dali več miru. Nena doma se je vrnil, odprl kuhinjska vrata in ustrelil Angiala, ki se je mrtev zgrudil. Nato je streljal na Kovačevu in jo težko ranil. Kovačevi se je posrečilo z veliko težavo, da se je privlekla na dvorišče. Freitag je šel za njo in jo z nožem še 32krat zabodel. Nato je preiskal celo hišo in ni nič našel zaželjenih tisočakov. Med tem so prišli sosede, katerim je Kovačeva s težavo povedala, kaj se je zgodilo in nato izdihnila. Freitag je slišal govorjenje, skočil hitro skozi okno in pobegnul domov, kjer se je vrgel v posteljo, kakor da bi se ničesar ne bilo zgodilo. Čez pol ure pa so prišli orožniki in ga odpeljali v zapor.

Občinski predstojnik povabil orožnika na ukradeno pečenko. V selu Kutina v Slavoniji so prišli v nedeljo orožniki k občinskemu predstojniku Mateju Radovanoviču ter ga vprašali, ali je kaj novega. Odgovoril jim je, da ni nič posebnega, obenem pa jih je za naslednji večer povabil na večerjo. Orožniki so odšli dalje po opravkih. V selu Bebrin jim je neki seljak potožil, da mu je bil ponoči ukraden prašiček. Orožniki so po travi zasledovali krvave sledi, ki so pa vodile naravnost v hišo občinskega predstojnika. Po daljšem izmikanju je predstojnik končno priznal, da je prašička po njegovem navodilu ukradel neki Bošnjak, ki je bil takoj aretiran. Bošnjak je izpovedal, da je z občinskim predstojnikom sklenil pogodbo, da bode on kradel kuretino in drobnico, predstojnik pa bo mesarjem prodajal meso. Oba sta bila izročena sodišču.

»Ti si bil na lovu, med tem pa so se Delavari plazili okrog moje vasi kot medved okrog panja. Eden izmed njih je prišel do našega rodu.«

»Ali so mu moji bratje vzeli skalp?«

»Hitre so bile njegove noge«, je odgovoril poglavar in pokazal na Unkasa, ki je stal tu kot kip.

Magva se je obrnil proti ujetniku za sabo. Spogledala sta se. Skoro celo minuto sta si ta dva drzna, neukrotljiva vojščaka srepa gledala v oči.

Unkas se je zdrznil, nosnice so mu trepetale. Magve divja kljubovalnost pa je kmalu prešla v grozovito zmoglaslavje. Zaklical je v zbor:

»Hitri jelen!«

Na te besede so vsi vojščaki planili pokoncu. Od ust do ust je šlo osovraženo, a vendar spoštovano ime. Ženske in otroci, ki so stali pri vratih, so ga ponavljali kot jek. Njih vpitje se je širilo dalje, dokler ni vsa okolica odmevala divjega vpitja. Poglavarji pa so sedli, kakor bi se sramovali svoje razburjenosti, a so se še vedno radovedno ozirali v ujetnika, o katerem so si ljudje čuda pripovedovali zaradi njegove hrabrosti in spretnosti.

Za Unkasa je bilo to veliko zadoščenje, vendar z ničimer ni pokazal svojih čuvstev, samo rahel usmev mu je igral okrog ust. Magva pa je to opazil. Preteč mu s pestjo in tresoč se po celem telesu od jeze, je skočil proti njemu in kričnil:

»Umri, Mohikanec!«

»Zdravilna voda nikdar več ne vzbudi v življenje mrtvih Huroncev!« je odgovoril Unkas. »Njih možje so babe — njih babe sove. Idi — sklči huronske pse, da si ogledajo vojščaka! Moj nos je razžaljen, ker duha kri strahopetca!«

Magva pa je z zgovornim jezikom podžigal maščevalnost zbrane družali, dokler niso vsi skupaj zakričali z enim glasom:

»Delavar mora umreti!«

Eden izmed vojščakov je v slepi besnosti vrgel tomahavk proti Unkasu. Magva pa je o pravem času to zapazil in kvišku sunil poglavarjevo roko. Sekira je tik nad Unkasovo glavo švignila v steno tako blizu, da je presekala konec bojnega peresa, ki je krasilo skalpov koder.

»Ne tako, vojščaki!« je zaklical Magva zborovalcem. »Naj solnce posije na njegovo sramoto. Zene naj vidijo, kako mu bo trepetalo meso, ko ga bomo mučili. Peljite ga na tih kraj! Videli bomo, ako Delavar more spatí v noči pred svojo smrtjo.«

Priskočilo je nekaj mladih vojščakov. Zvezali so ujetnika in ga peljali ven. Greoč je še enkrat pogledal Heywarda, kakor bi hotel reči, da še ni vse izgubljeno.

Tudi Magva je odšel. Ostali vojščaki pa so zopet pipe vzeli v roke. Čez kake pol ure se je dvignil tisti poglavar, ki je bil Heywarda prosil zdravniške pomoči, ter mu namignil, naj gre z njim.

Pot ju ni peljala med vaškimi kočami, kjer je Heyward dozdaj zaman iskal kake sledi o Elizi, ampak na skalnat grič, ki se je dvigal blizu huronske vasi.

Naenkrat sta na stezi, ki ju je peljala v hrib, opazila nekaj temnega, veliki krogli podobnega. Indijance se je prestrašen ustavil, Heyward pa je spoznal, da imata pred sabo medveda, ki je pričel jezno renčati. Ker pa ni kazal druge sovražnosti, je Huronec šel dalje in se ni zmenil za čudno žival.

Heywardu je bila znana indijanska navada, da si za zabavo krote medvede, zato je šel brez skrbi za svojim vodnikom. Ko pa se je čez nekaj časa ozrl, je videl, da gre

žival za njima. Že je hotel spremljevalca opozoriti na to, ko je ta odprl od drevesnega lubja zbita vrata, ki so držala v skalno duplino. Heyward je šel za njim, ko pa je hotel zapreti vrata za sabo, je zapazil, da se je tudi medved preril skozi.

Nahajali so se v ozkem, dolgem hodniku. Medved je zdaj in zdaj zarenčal in celo nekajkrat šape položil Heywardu na rame. Pred njimi se je pokazala medla luč. Kmalu so bili na kraju, odkoder je prihajala.

Stopili so v veliko skalno votlino, ki so jo surovo zgrajene stene ločile v več oddelkov. Podnevi je prihajala noter svetloba skozi naravne odprtine na stropu, ponoči pa so jo razsvetljevale plamenice. Tukaj so Huronci shranjevali svoje orožje in dragocenosti. Sem so tudi spravili bolno ženo, o kateri so mislili, da je obsedena.

Ko se je Heyward približal njenemu ležišču, je zagledal ves začuden med ženskami, ki so stale okrog nje, tudi našega pevca Davida.

Dozdevni zdravnik je izprevidel na prvi pogled, da je tu vsaka pomoč prepozna. Žena je bila mrtvoudna in se prav nič ni zmenila za to, kar se je godilo okrog nje. Ko pa se je Heyward pripravil, da prične igrati vlogo izganjalca hudega duha, ga je prehitel David, ki je hotel pozkusiti čarobno moč svojih psalmov. Najprej je zapiskal na piščalko, potem pa je začel peti s tako vneto, da bi bil delal čudeže, ako bi mogla pomagati njegova dobra volja. Indijanke so pobožno poslušale, kajti nobena si ni upala motiti slaboumnega človeka. Ko so bili odzveneli zadnji zategnjeni glasovi, se je Heyward strahoma zdrznil. Za njegovim hrptom jih je ponavljal glas, kakor bi prihajal iz groba. Ozrl se je in opazil v temnem kotu votline medveda, ki je zibal sem ter tja svoje okorno telo z zamolklim godrnjanjem, nekoliko podobnim pevčevi melodiji.